

CONFESSAR-SE ALS ANYS QUARANTA I CINQUANTA DEL SEGLE XX

Ramon Batllés i Santasmasas

En els anys de la postguerra tot era considerat pecat. Batllés ens explica com s'entenia el sagrament de la confessió en aquells anys i el sentiment de culpa que generava. Però el cinema o les piscines mixtes obrien escletxes en aquell món tancat i permetien veure-hi més enllà, tot i que eren font inesgotable de "mals pensaments".

L'any 1941 vàrem fer la primera comunió, però abans ens van fer unes sessions de doctrina i d'Història Sagrada i ens ensenyaren el que era bo i el que no ho era i, per tant, el que podia ser pecat, és a dir, per quines coses ens hauríem d'anar a confessar. Tots sabem que els nens de set i vuit anys, de pecats en podien fer molt pocs, però l'important era fer-nos adonar del que estava ben fet i del que no.

A la confessió per la primera comunió, què podíem dir? Quins pecats havíem fet? Doncs dèiem que havíem fet enfadar el pare o la mare, que no havíem cregut en alguna cosa, que havíem dit mentides, que ens havíem barallat amb un altre nen, i coses així. Què més podíem fer amb set anys? Però l'objectiu era ensenyar-nos a confessar. Els pecats, ens explicaven, eren "de pensament, paraula, obra i omissió".

Quan ja érem més grandets anàvem a robar fruita a alguna casa de pagès (la Canal, can Casic, l'Horta, Riambau i alguna altra). Ens en confessàvem, però al cap de poc hi tornàvem a buscar més fruita. De males paraules en sentíem moltes. N'hi havia una amb la que a l'escola hi fèiem un joc. Dèiem: "pata, peta, pita, pota..." i l'última paraula de la sèrie no la dèiem. Dèiem "piloota" allargant la paraula com una cançó.

TONA. - 13

Iglesia Parroquial

L'església parroquial de Sant Andreu al final dels anys quaranta, després de la seva reconstrucció acabada la Guerra Civil (Foto Arxiu Ramon Batllés)

La paraula "puta" no la dèiem perquè sabíem que era una paraula dolentíssima i que dir-la era pecat. El que fa més riure és que no sabíem què volia dir. Les penitències eren molt toves, generalment un parenostre i cinc avemaries i intentar no tornar-hi i poca cosa més.

El problema més gros va venir quan ens vàrem anar fent grans, en el moment en què vàrem deixar de mirar les nenes com a nenes i les miràvem com a noies i dones, i aquí van començar els mals pensaments. Hem de pensar que en els anys després de la Guerra Civil tot era pecat.

Els diumenges i festes, misses als matins i rosaris als vespres. A més, es feien altres festes:

Fent memòria

el novenari, el mes de Maria, alguna santa missió i altres, i en els sermons que s'hi feien només es parlava dels pecats i de l'infern, amb els seus focs, que eren sempre els protagonistes. Sortíem de l'església espantats.

Allò dels mals pensaments, amb el cinema i les piscines es varen fer cada vegada més grossos. Al cinema la censura era estricta: les pel·lícules estaven numerades i deien això: núm. 1: "para todos, incluso niños"; núm. 2: "para jóvenes"; núm.3: "mayores de 21 años"; núm.3R: "mayores de 21 años con reparos"; núm. 4: "gravemente peligrosa".

Els petits i no tan petits entraven algun dia a veure'n alguna, poquets, primer per falta de diners per pagar l'entrada i després per la censura, però sempre hi havia un dia. I al cine vàrem començar a veure noies ballarines amb poca roba i altres amb banyador. Aquí a Tona als anys cinquanta del segle passat hi havia les piscines Prat, que eren mixtes, unes de les primeres d'Osona, o sigui que en les mateixes hores hi podien anar els homes i les dones, i allà varem veure les primeres noies amb banyador. I aquí els mals pensaments es varen ampliar. Per postres, vàrem aprendre a masturbar-nos, que nosaltres en dèiem pelar-se-la, i aquí els pecats es varen accentuar. Cada setmana anàvem a confessar-nos i sortia tot. A vegades aquest era l'únic pecat que teníem i ja hi havia una manera de dir-ho a l'hora de confessar-nos: "he fet coses deshonestes". A alguns ens preguntaven quantes vegades i responíem un cop al dia, dos o tres a la setmana, i així molts anys.

En haver-nos de confessar cada setmana hi havia molta gent, homes i dones. Abans de dir la missa i també algunes vegades durant la missa, ens confessàvem pels costats del confessionari, fent una cua les dones per un cantó i els homes per l'altre. A vegades algun confessor obria la porta del mig, però només per als homes. També ens havíem de confessar pel fet de no haver anat a missa algun diumenge o festa de precepte. Els diumenges i festes hi havia tres confessionaris en cada una de les tres misses que es feien (a les 7, a les 9 i a les 11, l'ofici cantat),

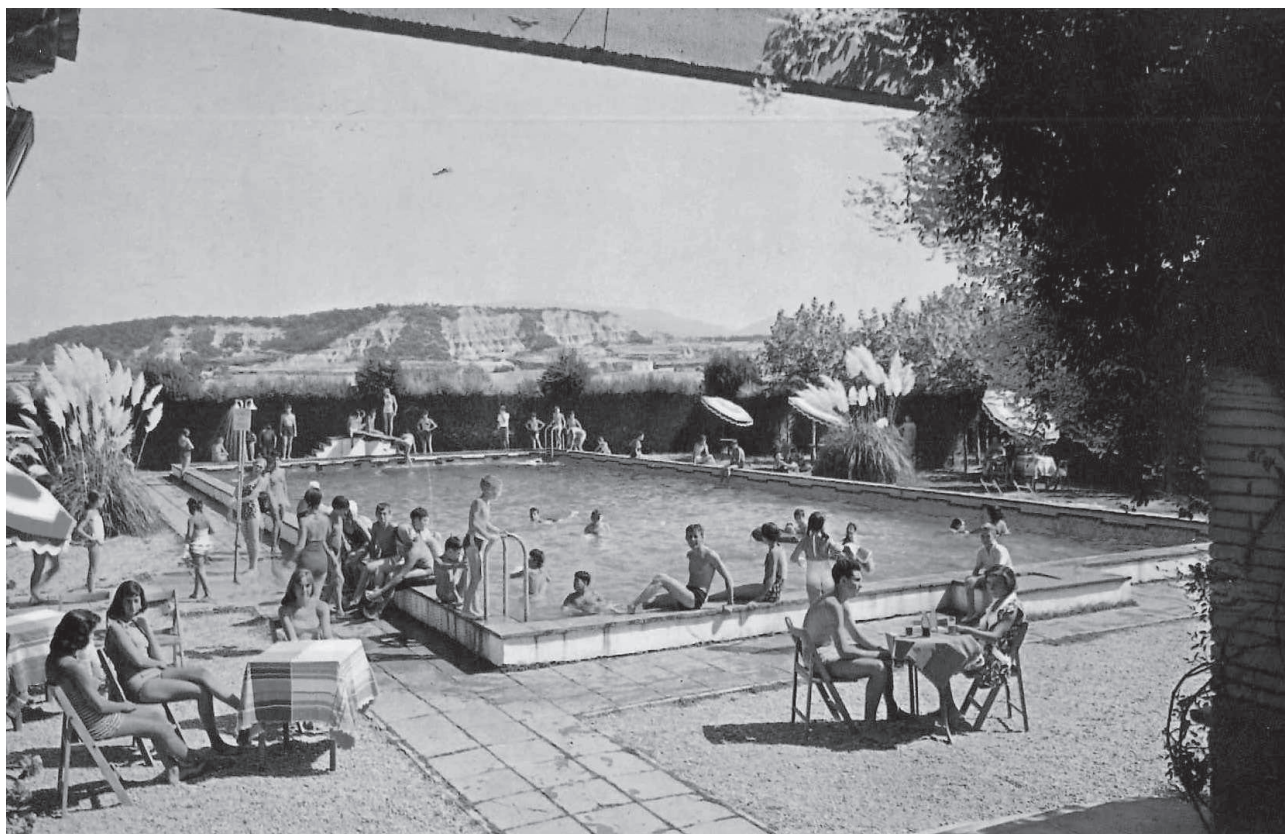
Confessionari de l'església parroquial (Foto Pla)

totes elles amb l'església pleníssima.

Una de les coses que ha canviat, en el sentit del pecat de pensament, és la manera de vestir de les noies. Als anys quaranta i cinquanta del segle XX, noies maques com les d'avui anaven molt diferent. Seguien les normes de l'Església d'aquells anys i duïen faldilles llargues i mànigues i no ensenyaven un pam de pell del seu cos. Avui algunes a l'estiu ensenyen més pell que roba, en aquell temps això ens hauria generat mals pensaments que ens haurien fet explotar el cap.

No sé què pensen els nois d'avui de tot això. Una mica crec que estan curats d'espants pel fet de poder anar a l'escola nois i noies junts des de petits, molt diferent de nosaltres, que ens feien anar els nois a una escola i les noies en una altra. De tota manera els nois d'avui deixem-los anar, se les saben totes.

A partir dels anys seixanta les confessions varen començar a anar a menys i els anys setanta i vuitanta gairebé es van parar. I fins ara, parades totalment.

Les piscines Prat vers el 1960 (Foto Pla)

Per acabar volia fer una semblança. Els anys quaranta i cinquanta del segle passat els nois i homes de Tona duien corbata tots els diumenges i festes de l'any. De mica en mica molts van anar deixant de dur-la. Avui dia són molt pocs els que en porten: els professionals que la duen tots els dies i uns quants del poble que també la

porten. La resta hem deixat de fer-ho, com també hem deixat d'anar a confessar-nos. I per últim, allò que s'ha accentuat, i molt, són els mals pensaments, dolentíssims, però aquests no són de confessar, no són eròtics, són simplement polítics.

Anvers i revers d'un programa d'una pel·lícula no apta per a menors, Moulin Rouge (Arxiu Ramon Batllés)